

EVROPSKÁ
KOMISE

V Bruselu dne 19.3.2015
COM(2015) 133 final

2015/0066 (NLE)

Návrh

ROZHODNUTÍ RADY

o předložení návrhu jménem Evropské unie na zařazení dalších chemických látek do přílohy A Stockholmské úmluvy o perzistentních organických znečišťujících látkách

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

1. SOUVISLOSTI NÁVRHU

Stockholmská úmluva o perzistentních organických znečišťujících látkách (dále jen „úmluva“), schválená rozhodnutím Rady 2006/507/ES¹, vstoupila v platnost dne 17. května 2004. Cílem úmluvy je chránit lidské zdraví a životní prostředí před perzistentními organickými znečišťujícími látkami (POP). Úmluva poskytuje rámec, který je založen na zásadě předběžné opatrnosti a je určen k odstranění výroby, použití, dovozu a vývozu nyní třiadvaceti prioritních perzistentních organických znečišťujících látek, pro bezpečné nakládání s těmito látkami a jejich zneškodnění a pro odstranění nebo snížení úniků některých nezáměrně vyráběných perzistentních organických znečišťujících látek.

Nařízením (ES) č. 850/2004 o perzistentních organických znečišťujících látkách² se do práva Unie provádí závazky stanovené v úmluvě a v Protokolu o perzistentních organických znečišťujících látkách k Úmluvě z roku 1979 o dálkovém znečišťování ovzduší přesahujícím hranice států (dále jen „protokol“) schváleném rozhodnutím Rady č. 259/2004/ES³.

Podle čl. 8 odst. 1 úmluvy může smluvní strana předložit sekretariátu návrh na zařazení chemické látky do příloh A, B nebo C úmluvy, který pak v souladu s čl. 8 odst. 3 a 4 přezkoumá Výbor pro hodnocení perzistentních organických znečišťujících látek. Návrh musí obsahovat informace stanovené v příloze D. Postup pro přijetí změn příloh se řídí článkem 22 úmluvy.

Podle dostupných vědeckých údajů a zpráv o přezkumu a po náležitém zohlednění hodnotících kritérií stanovených v příloze D úmluvy vykazuje perfluoroktanová kyselina (PFOA), její soli a příbuzné látky, jejichž degradací v životním prostředí může PFOA vzniknout, vlastnosti perzistentních organických znečišťujících látek. Odkazem „PFOA a její sloučeniny“ se dále v textu rozumějí všechny formy popsané v tomto odstavci.

V rámci nedávné analýzy trhu⁴, kterou nechala vypracovat Evropská komise, bylo zjištěno, že v Unii v roce 2010 působila pouze jedna společnost vyrábějící amonný perfluoroktanoát (APFO). Tato společnost oznámila ukončení výroby APFO k srpnu 2010 a ukončení jeho uvádění na trh k listopadu 2010. Z analýzy trhu rovněž vyplynulo, že PFOA a APFO se v Unii používají především při výrobě fluoropolymerů a fluoroelastomerů⁵ a že k jejich vstupu do životního prostředí dochází v této fázi.

Na základě jednomyslného souhlasu Výboru členských států EU podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1907/2006 o registraci, hodnocení, povolování a omezování chemických látek (REACH)⁶ byly PFOA a APFO dne 20. června 2013 přidány na seznam

¹ Úř. věst. L 209, 31.7.2006, s. 1.

² Úř. věst. L 158, 30.4.2004, s. 7.

³ Úř. věst. L 81, 19.3.2004, s. 35.

⁴ van der Putte I, Murin M, van Velthoven M, Affourtit F. 2010. Analysis of the risks arising from the industrial use of Perfluorooctanoic Acid (PFOA) and Ammonium Perfluorooctanoate (APFO) and from their use in consumer articles. Evaluation of the risk reduction measures for potential restrictions on the manufacture, placing on the market and use of PFOA and APFO (Analýza rizik vyplývajících z průmyslového použití perfluoroktanové kyseliny (PFOA) a amonného perfluoroktanoátu (APFO) a jejich použití ve spotřebních výrobcích. Hodnocení opatření ke snížení rizik pro možná omezení výroby, uvádění na trh a použití PFOA a APFO). Evropská komise, GR pro podniky a průmysl.

⁵ Fluoropolymery jsou vysoce výkonné plasty a fluoroelastomery jsou vysoce výkonné syntetické kaučuky.

⁶ Úř. věst. L 396, 30.12.2006, s. 1.

látek pro případné zahrnutí mezi látky podléhající povolení⁷, jelikož byly identifikovány jako látky vzbuzující mimořádné obavy (SVHC). K identifikaci PFOA a APFO jako látek vzbuzujících mimořádné obavy došlo na základě informační dokumentace⁸ vypracované Německem v souladu s přílohou XV nařízení (ES) č. 1907/2006. Z vědeckých údajů uvedených v této dokumentaci vyplynulo, že PFOA a APFO splňují kritéria čl. 57 písm. c) nařízení REACH jako látky toxické pro reprodukci kategorie 1B, a zejména, že rovněž splňují kritéria čl. 57 písm. d) nařízení REACH jako látky perzistentní, bioakumulativní a toxické (PBT).

V říjnu 2013 se PFOA a APFO staly předmětem harmonizované klasifikace v příloze VI nařízení (ES) č. 1272/2008 o klasifikaci, označování a balení látek a směsí⁹, ve znění nařízení Komise (EU) č. 944/2013¹⁰, jako karcinogenní látky kategorie 2, látky toxické pro reprodukci kategorie 1B a látky toxické pro specifický cílový orgán, konkrétně játra, po opakované expozici kategorie 1 (STOT RE 1 liver). Na základě této klasifikace jsou uváděni na trh a používáni PFOA a APFO jako látek nebo ve směsích k dodání široké veřejnosti od 1. ledna 2015 v Unii zakázány v souladu s nařízením (ES) č. 1907/2006 ve znění nařízení (EU) č. 317/2014¹¹.

Německé a norské příslušné orgány mezitím společně sestavily dokumentaci podle přílohy XV nařízení REACH s cílem navrhnout sloučeniny PFOA pro zařazení do řízení o omezení podle nařízení REACH. Tato dokumentace pro omezení¹² byla dne 17. října 2014 předložena agentuře ECHA a navrhuje omezení pro výrobu, použití nebo uvedení na trh sloučenin PFOA jako samostatných látek nebo jako složek jiných látek, ve směsích nebo v předmětech.

Z důvodu svých vynikajících technických vlastností (odpudivost vůči vodě, tuku, oleji) se sloučeniny PFOA používají v různých spotřebitelských výrobcích, jakož i průmyslových aplikacích. Tato použití vedou k významnému rozptýlení PFOA, jejích solí a příbuzných látek do životního prostředí. Celkově byly zdroje PFOA v USA, Japonsku i Evropské unii výrazně omezeny. Je však třeba poznamenat, že se výroba fluoropolymerů přesouvá do zemí, jako je Rusko a Čína, v nichž se velká část fluoropolymerů pravděpodobně nadále vyrábí s pomocí PFOA. Je to patrné ze spotřebitelských výrobků obsahujících PFOA, které jsou často dováženy ze zemí mimo Unii. Celosvětový trh s fluoropolymerem průběžně roste (celosvětově o 5–6 % za rok).

Dokumentace na základě dostupných informací odhaduje, že se do Unie v současnosti dováží 40 tun PFOA a jejích solí ročně. Dále odhaduje, že se v Unii ročně vyrobí 100–1 000 tun příbuzných látek PFOA a dalších 100–1 000 tun ročně se do Unie doveze. Příbuzné látky PFOA se do Unie navíc dostávají prostřednictvím dovážených výrobků, jako jsou textilie, na které podle všeho připadá výrazný objem příbuzných látek PFOA.

Kromě prokázaných vlastností jako látek perzistentních, bioakumulativních a toxických, jak je patrné na základě výše uvedené klasifikace podle nařízení REACH a klasifikace CLP, zkoumá dokumentace o omezení podle přílohy XV u PFOA a jejích sloučenin rovněž

⁷ ED/69/2013 – k dispozici na adrese: <http://echa.europa.eu/documents/10162/b54352de-0f2f-454c-bc83-04f191c560b7>

⁸ Dostupné na: <http://echa.europa.eu/documents/10162/1b26b219-6783-4981-9acf-154d620937b4>

⁹ Úř. věst. L 353, 31.12.2008, s. 1.

¹⁰ Nařízení Komise (EU) č. 944/2013 (páté přizpůsobení nařízení (ES) č. 1272/2008 technickému pokroku) (Úř. věst. L 261, 3.10.2013, s. 5).

¹¹ Nařízení Komise (EU) č. 317/2014, kterým se mění nařízení (ES) č. 1907/2006, pokud jde o přílohu XVII (látky CMR) (Úř. věst. L 93, 28.3.2014, s. 24).

¹² Zpráva o omezení PFOA, sestavená DE a NO, zveřejněná na internetových stránkách agentury ECHA dne 17. prosince 2014. Dostupné na: <http://www.echa.europa.eu/web/guest/restrictions-under-consideration>

potenciál dálkového přenosu. Dokumentace odkazuje na zprávu vypracovanou organizací OECD v roce 2006, která došla k závěru, že PFOA a její sloučeniny podléhají dálkovému přenosu v životním prostředí a byly nalezeny v odlehlých oblastech, jako např. v Arktidě¹³. Podle závěru dokumentace tato skutečnost potvrzuje, že emise PFOA a jejích sloučenin představují problém znečištění životního prostředí přesahující hranice států.

Na základě informací o vlastnostech PFOA a jejích sloučenin jako látek perzistentních, bioakumulativních a toxických a jejich schopnosti dálkového přenosu, které jsou v současné době k dispozici, a s ohledem na studie a zprávy uvedené výše se navrhuje vycházet z předpokladu, že PFOA a její sloučeniny splňují kritéria stanovená v příloze D úmluvy, a je proto možné je považovat za perzistentní organické znečišťující látky.

PFOA a její sloučeniny se ve třetích zemích nadále ve značném objemu vyrábějí, používají či nezáměrně vypouštějí. Vzhledem k tomu, že tyto chemické látky mohou podléhat dálkovému přenosu v životním prostředí, nejsou opatření přijatá na vnitrostátní úrovni nebo na úrovni Unie dostatečná k zabezpečení vysoké úrovně ochrany životního prostředí a lidského zdraví, a je proto nezbytné přijmout opatření na širší mezinárodní úrovni.

Vzhledem k tomu, že se v říjnu 2015 bude konat další zasedání Výboru pro hodnocení perzistentních organických znečišťujících látek, bylo by vhodné, aby Komise jménem Unie předložila sekretariátu Stockholmské úmluvy návrh na zařazení PFOA a jejích sloučenin do přílohy A. Toto je postoj, který se má přijmout jménem Unie pro účely čl. 218 odst. 9 SFEU.

2. VÝSLEDKY KONZULTACÍ SE ZÚČASTNĚNÝMI STRANAMI A POSOUZENÍ DOPADŮ

Příslušné orgány členských států EU v červenci 2014 schválily dokument¹⁴ o obecné shodě týkající se úmluvy, protokolu a nařízení REACH.

Rozhodnutí předložit návrh na zařazení PFOA a jejích sloučenin do přílohy A úmluvy vychází ze závěru tohoto dokumentu o obecné shodě, v němž se uvádí, že postup pro zařazení látky do přílohy XVII nařízení REACH (omezení) může probíhat současně s postupem pro zařazení látky do jedné z příloh úmluvy, a kromě toho, že dokončení řízení o omezení určité látky podle nařízení REACH by mohlo usnadnit vypracování postoje EU pro zasedání konference smluvních stran, na němž se bude rozhodovat o zařazení předmětné látky.

V případě, že PFOA a její sloučeniny budou navrženy na zařazení do přílohy A úmluvy, začne další období konzultací se zúčastněnými subjekty a všemi ostatními zúčastněnými stranami úmluvy a hodnocení jejich příspěvků.

3. PRÁVNÍ STRÁNKA NÁVRHU

Na základě tohoto návrhu bude vypracována informační dokumentace podle čl. 8 odst. 1 a kritérií stanovených v příloze D úmluvy, na jejímž základě bude sekretariátu úmluvy předložen návrh zařadit PFOA a její sloučeniny do přílohy A úmluvy.

¹³ OECD 2006. SIDS Initial Assessment Report after SIAM 22 - Ammonium Perfluorooctanoate & Perfluorooctanic Acid (zpráva SIDS o prvním posouzení v návaznosti na konferenci SIAM 22 – amonný perfluoroktanoát a perfluoroktanová kyselina, 1–210.

¹⁴ Dokument CA/29/2014 – schválený na 15. zasedání příslušných orgánů pro nařízení REACH a CLP (CARACAL) v červenci 2014.

Návrh

ROZHODNUTÍ RADY**o předložení návrhu jménem Evropské unie na zařazení dalších chemických látek do přílohy A Stockholmské úmluvy o perzistentních organických znečišťujících látkách**

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na čl. 191 odst. 1 ve spojení s čl. 218 odst. 9 této smlouvy,

s ohledem na návrh Evropské komise,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Unie rozhodnutím Rady 2006/507/ES ze dne 14. října 2004 o uzavření Stockholmské úmluvy o perzistentních organických znečišťujících látkách jménem Evropského společenství ratifikovala dne 16. listopadu 2004 Stockholmskou úmluvu o perzistentních organických znečišťujících látkách (dále jen „úmluva“)¹⁵.
- (2) Jako smluvní strana úmluvy může Unie předložit návrhy na změnu příloh úmluvy. V příloze A úmluvy jsou uvedeny perzistentní organické znečišťující látky (POP), které mají být odstraněny.
- (3) S ohledem na dostupné vědecké údaje a zprávy o přezkumu a po náležitém zohlednění hodnotících kritérií stanovených v příloze D úmluvy vykazuje perfluoroktanová kyselina (PFOA), její soli a příbuzné látky, jejichž degradaci v životním prostředí může PFOA vzniknout (dále jen „PFOA a její sloučeniny“), vlastnosti perzistentních organických znečišťujících látek.
- (4) V souladu s čl. 59 odst. 1 a dokumentací podle přílohy XV¹⁶ nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1907/2006 o registraci, hodnocení, povolování a omezování chemických látek (REACH)¹⁷, byly PFOA a její amonná sůl (APFO) zahrnuty do seznamu látek pro případné zahrnutí mezi látky vzbuzující mimořádné obavy, jelikož byly identifikovány jako látky, jež splňují kritéria podle čl. 57 písm. c) uvedeného nařízení jako látky toxické pro reprodukci kategorie 1B, a zejména, že rovněž splňují kritéria čl. 57 písm. d) uvedeného nařízení jako látky perzistentní, bioakumulativní a toxické.
- (5) Podle čl. 69 odst. 4 nařízení REACH je PFOA a její sloučeniny v současné době předmětem dokumentace podle přílohy XV¹⁸, jež byla předložena Evropské agentuře pro chemické látky a jejíž cílem je omezit výrobu, použití nebo uvádění na trh PFOA

¹⁵ Úř. věst. L 209, 31.7.2006, s. 1.

¹⁶ Dostupné na: <http://echa.europa.eu/documents/10162/1b26b219-6783-4981-9acf-154d620937b4>

¹⁷ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1907/2006 ze dne 18. prosince 2006 o registraci, hodnocení, povolování a omezování chemických látek (REACH) (Úř. věst. L 369, 30.12.2006, s. 1).

¹⁸ Zpráva o omezení PFOA, sestavená DE a NO, zveřejněná na internetových stránkách agentury ECHA dne 17. prosince 2014. Dostupné na: <http://www.echa.europa.eu/web/guest/restrictions-under-consideration>

a jejich sloučenin jako samostatných látek nebo jako složek jiných látek, ve směsích nebo předmětech.

- (6) PFOA a její sloučeniny jsou látky s celosvětovým disperzním použitím a byly zjištěny všude v životním prostředí. Vzhledem k tomu, že PFOA může v životním prostředí podléhat dálkovému přenosu, nestačí k zabezpečení vysoké úrovně ochrany životního prostředí a lidského zdraví přijetí opatření na úrovni Unie, a proto je nezbytné přijmout opatření na vyšší mezinárodní úrovni.
- (7) Unie by proto měla sekretariátu úmluvy předložit návrh na zařazení PFOA a jejích sloučenin do přílohy A úmluvy. Tento návrh a postoj Unie ohledně podmínek pro zařazení PFOA a jejích sloučenin do přílohy A úmluvy by měly zohlednit veškeré relevantní informace získané během probíhajícího řízení o omezení podle článků 68 až 73 nařízení REACH,

PŘIJALA TOTO ROZHODNUTÍ:

Článek 1

1. Unie předloží návrh na zařazení PFOA a jejích sloučenin do přílohy A Stockholmské úmluvy o perzistentních organických znečišťujících látkách (dále jen „úmluva“).
2. Komise předá jménem Unie sekretariátu úmluvy návrh obsahující všechny informace požadované podle přílohy D úmluvy.

Článek 2

Toto rozhodnutí vstupuje v platnost dnem přijetí.

V Bruselu dne

Za Radu
předseda / předsedkyně